

## U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Viktora Kučery a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Jakuba Camrdy v právní věci žalobce: **M. K.**, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 20. 2. 2025, č. j. X, o námitce podjatosti soudce Mgr. Jana Šmakala ve věci vedené Krajským soudem v Plzni pod sp. zn. 35 Ad 22/2025,

### t a k t o :

Soudce Krajského soudu v Plzni Mgr. Jan Šmakal **není vyloučen** z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Krajského soudu v Plzni pod sp. zn. 35 Ad 22/2025.

### O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobce podal dne 16. 3. 2025 ke Krajskému soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci žalobu směřující proti v záhlaví označenému rozhodnutí žalované, jímž mu (v řízení o jeho námitkách) přiznala od 27. 6. 2023 invalidní důchod třetího stupně v měsíční výši 9 792 Kč valorizovaný od 1. 1. 2024 na výši 10 045 Kč a od 1. 1. 2025 na výši 10 269 Kč. Usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 10. 2025, č. j. Nad 139/2025-155, byla věc podle § 9 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zejména s ohledem na sociální a zdravotní situaci žalobce, přikázána Krajskému soudu v Plzni (dále jen „krajský soud“).

[2] Podáním ze dne 29. 10. 2025 žalobce vyzval krajský soud, aby „*okamžitě vydal ve věci rozhodnutí, kterým budou zrušena veškerá rozhodnutí ČSSZ a přikázal ČSSZ, aby řízení o invalidním důchodu zastavila*“. Dále požadoval okamžité postoupení celé spisové dokumentace „OČTR SRN“, k čemuž soudu dle svých slov „*stanovil*“ 3 dny s ohledem na to, že musí AOK Bayern (německé zdravotní pojišťovně) do 7 dnů uhradit dluh „*na platbách z přiznaného invalidního důchodu ČSSZ*“.

[3] K tomu krajský soud přípisem ze dne 4. 11. 2025, č. j. 35 Ad 22/2025-187, jímž žalobci sdělil, že v dané věci bude rozhodovat samosoudce Mgr. Jan Šmakal, uvedl následující: 1) neshledal žádné průtahy v řízení a nespátřuje důvod rozhodnout ve věci bezodkladně, 2) žádosti o zaslání podkladů „OČTR SRN“ není důvod vyhovět, neboť německé státní orgány mohou o podklady samy požádat v rámci mezinárodní spolupráce, 3) žalobcova platební povinnost vůči AOK Bayern se soudním přezkumem rozhodnutí žalované nijak nespojuje, 4) je procesní povinností žalobce komunikovat slušně, neboť v případě urážlivých podání mu může být uložena pořádková pokuta nebo může být žaloba odmítnuta pro zjevné zneužití práva, 5) nesouhlas s postupem soudu může žalobce projevit prostřednictvím věcných návrhů či po skončení řízení kasační stížností. Žalobci též sdělil, že na další podání bez věcného přínosu pro rozhodnutí o věci samé již nebude reagovat.

[4] Žalobce na tento přípis zareagoval téhož dne podáním označeným jako „[s]tížnost na průtahy v řízení a hrubé chování soudce nebo co to je Šmakal“, ve kterém polemizoval s jednotlivými body uvedeného přípisu. Žalobce v zásadě setrval na svých požadavcích vznesených v předchozím podání, přičemž současně častoval soudce Mgr. Šmakala poznámkami, že si neprostudoval spisovou dokumentaci, že neumí číst, že je neznalý právních předpisů nebo že je drzý. Závěrem podání žalobce navrhl, aby z důvodu hrubosti soudce Mgr. Šmakala a průtahů v řízení byl tento soudce vyloučen z projednání věci. Vyloučení tohoto soudce navrhl žalobce ještě dalším podáním ze dne 6. 11. 2025, neboť podle jeho názoru tento soudce vůči němu jedná protiprávně, poskytuje „subjektivní ochranu“ žalované a ponižuje žalobce „výrazy“, že soud „něco nezajímá“ či že nebude dále reagovat.

[5] Tato podání krajský soud vyhodnotil jako námitku podjatosti, kterou podle § 8 odst. 5 s. ř. s. předložil Nejvyššímu správnímu soudu k posouzení. Soudce Mgr. Šmakal uvedl, že žalobce nezná, nemá vztah k věci ani k účastníkům řízení. Není mu znám žádný objektivní důvod pochybovat o jeho nepodjatosti. Upozornil, že žalobce navrhuje jeho vyloučení kvůli jeho předchozímu postupu v řízení. Krajský soud též Nejvyššímu správnímu soudu předložil ke zvážení otázku, zda podání žalobce požadující urychlené rozhodnutí soudu nelze obsahově posoudit jako návrh na určení lhůty podle § 174a zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů.

[6] Podle § 8 odst. 1 s. ř. s. jsou soudci vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, „jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.“

[7] Rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v § 8 s. ř. s. představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Postup, kterým je věc odnímána příslušnému soudci a přikázána soudci jinému, je nutno chápat jako výjimečný. Proto lze vyloučit soudce z projednávání a rozhodnutí přidělené věci jen z opravdu závažných důvodů, které mu skutečně brání rozhodnout v souladu se zákonem nezaujatě a spravedlivě (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 4. 2003, č. j. Nao 19/2003-16, ze dne 18. 2. 2010, č. j. Nao 2/2010-91, ze dne 17. 6. 2015, Nao 135/2015-59, ze dne 28. 5. 2020, č. j. Nao 68/2020-55, či ze dne 18. 2. 2021, č. j. Nao 180/2020-23).

[8] Žalobce v posuzované věci založil svoji námitku podjatosti na důvodech, které spočívají výlučně v dosavadním postupu rozhodujícího soudce v řízení o jeho žalobě, které důvodem k vyloučení soudce být nemohou (§ 8 odst. 1 věta poslední s. ř. s.).

[9] Žalobce požadoval po krajském soudu, aby rozhodl bezodkladně (nevyčkával na vypracování posudku o invaliditě) a dále vznesl několik dalších požadavků. Ty soudce Mgr. Šmakal vyhodnotil jako nesouvisející s meritem věci a žalobci též vysvětlil, proč v jeho věci obratem rozhodnout nelze. Takový postup o žádném zaujetí soudce proti žalobci *prima facie* nesvědčí.

pokračování

[10] Na podjatost soudce nepoukazuje ani upozornění, že je žalobce povinen jednat se soudem slušně a že soud již na další podání žalobce bez věcného přínosu nebude reagovat. Nejednalo se totiž o žádný projev osobní nevraživosti vůči žalobci, ale o reakci na četnost, relevanci a podobu podání, která žalobce v řízení o žalobě učinil. Ještě předtím, než krajský soud zaslal žalobci výše uvedený přípis č. j. 35 Ad 22/2025-187, učinil žalobce v řízení o žalobě skoro 40 podání, a to za zhruba půl roku jeho vedení. Notná část těchto podání pouze zpochybňovala schopnosti či znalosti soudce (soudkyně Krajského soudu v Ostravě – pobočky v Olomouci), přičemž se žalobce nevyhýbal ani invektivám či otevřeně sarkastickým poznámkám. V takovém kontextu upozornění, že bude nadále krajský soud reagovat pouze na procesně relevantní podání a že se s urážlivými podáními pojí riziko uložení pořádkové pokuty (či podle názoru krajského soudu odmítnutí žaloby pro zjevné zneužití práva), nelze vnímat jako projev zaujatosti soudce proti žalobci; šlo o pouhou – nikoliv nepřiměřenou – odpověď na způsob stěžovatelova jednání. Nejedná se tak o situaci, kdy by postup soudce zavdával legitimním pochybnostem o jeho nepodjatosti (*a contrario* srov. usnesení NSS ze dne 13. 12. 2018, č. j. Nao 164/2018-83).

[11] Zdejší soud podotýká, že žalobce již v řízení o žalobě vznesl námitku podjatosti proti soudkyni Krajského soudu v Ostravě – pobočky v Olomouci JUDr. Martině Rýznarové a ani tuto námitku podjatosti Nejvyšší správní soud důvodnou neshledal právě proto, že byla založena na okolnostech spočívajících v postupu soudkyně v řízení o projednávané věci (srov. usnesení NSS ze dne 23. 6. 2025, č. j. Nao 84/2025-87).

[12] Nejvyšší správní soud proto s ohledem na výše uvedené uzavírá, že soudce Mgr. Jan Šmakal není vyloučen z projednávání a rozhodování věci vedené krajským soudem pod sp. zn. 35 Ad 22/2025.

[13] Pouze pro úplnost Nejvyšší správní soud dodává, že žalobcovy požadavky na bezodkladné vydání rozhodnutí nepovažoval za návrh na určení lhůty k provedení procesního úkonu ve smyslu § 174a odst. 1 a 2 zákona o soudech a soudcích. Lhůtu totiž žalobce především sám direktivně „určuje“ (obdobně jako se pokouší určovat i jiné procesní kroky krajského soudu), případně vyzývá, aby (dalším soudcem po vyloučení soudce Mgr. Šmakala) bylo rozhodnuto bezodkladně. Z jeho podání není zřejmá jednoznačná vůle navrhnout, aby Nejvyšší správní soud ve smyslu § 174a odst. 8 zákona o soudech a soudcích určil závaznou lhůtu k provedení konkrétního procesního úkonu.

**P o u č e n í:** Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. listopadu 2025

JUDr. Viktor Kučera  
předseda senátu